

РЕШЕНИЕ

№ 2114

гр. София, 21.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 12.03.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дилиана Николова

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11475** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба /наименована искане/, подадена от Д. А. Г. чрез адв.И. А. – ПАК, с която срещу Министерството на вътрешните работи /МВР/ е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на сумата в размер на 300 лева, представляваща обезщетение на ищцата за причинените ѝ имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., издадено от началник група към ОД на МВР – С., РУ П., изразяващи се в заплатеното адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по НАХД № 259/2019г. по описа на РС-Ботевград.

С Определение от 16.10.2019г. делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 12.12.2019г.

Междувременно в ДВ, бр.94/2019г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. С § 5, т.7 от него е изменена разпоредбата на чл.205 АПК като е създадена нова ал.2 със следното съдържание: „Когато посоченият в исковата молба ответник не отговаря на изискванията на ал. 1, съдът указва на ищеца срещу кого следва да насочи иска, като му дава възможност в 7-дневен срок от съобщението да отстрани нередовността или да заяви дали поддържа иска срещу първоначално посочения ответник. Ако в този

срок ищецът не изпълни указанията, исковата молба заедно с приложенията се връща. Разпореждането за връщане може да се обжалва с частна жалба.“. Нормата е процесуална, поради което е приложима за висящите производства - Определение № 2525 от 18.02.2020 г. по адм. д. № 470/2020 г., III отд. на ВАС.

Предвид това, с определение в открито заседание на 12.12.2019г. съдът е оставил исковата молба без движение като е указал на ищцата, че следва в 7-дневен срок да отстрани нередовността на исковата молба като посочи ответник по иска в съответствие с изискването по чл.205, ал.1 АПК, съобразявайки издателя на отменения акт, от който се претендират вредите, респ. да заяви дали поддържа иска срещу първоначално посочения в исковата молба ответник.

В изпълнение на дадените указания по делото на 09.01.2020г. е постъпила молба от ищцата, чрез пълномощника ѝ адв.А., в която се сочат като ответници МВР и ОДМВР-С.. Предвид това, с определение в закрито заседание като ответник по иска е конституирана и ОД МВР – С..

Претенцията си ищцата основава на тълкувателната практика на ВАС и ВКС, както и на обстоятелството, че към датата на постановяване на отменителното решение на РС – Ботевград нормите на ЗАНН не предвиждат възможност за присъждане на разноските по водене на делото. В съдебно заседание не се явява и не се представлява. В исковата молба е направено и искане за присъждане на разноските по настоящото производство.

Ответникът по иска – Министерство на вътрешните работи, в писмен отговор по исковата молба и чрез юрк.Ц. в съдебно заседание, моли производството да бъде прекратено, тъй като искът е недопустим. В условията на евентуалност е заявено становище за неоснователност на исковата претенция, алтернативно е направено искане да бъде намален размера на претендираното обезщетение. Съображенията за това са, че МВР не е пасивно легитимирано да отговаря по предявения иск, тъй като в съответствие с чл.27, ал.1 ГПК процесуално правоспособен е този, който е правоспособен по материалното правоотношение, а в случая претърпените вреди са настъпили от наказателно постановление, издадено от служител на друго самостоятелно обособено юридическо лице – ОДМВР – С., по арг. от чл.37 ЗМВР. Случаят намира, че не попада в хипотезата на чл.27, ал.2 ГПК, тъй като директорите на ОД на МВР са второстепенни разпоредители с бюджетни кредити.

По същество оспорва иска по основание и размер. Намира, че ако са налице вреди, то те са настъпили от поведението на ищцата, подписала договора за правна защита, а нито законът, нито МВР, са я задължили да направи това. В този смисъл намира, че следва да намери приложение разпоредбата на чл.5 ЗОДОВ. Възражава срещу прекомерността на заплатения адвокатски хонорар. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения излага в писмени бележки.

Другият ответник по иска – ОД на МВР – С., чрез юрк.Р. в съдебно заседание, оспорва предявения иск като моли същият да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан. Алтернативно моли да бъде намален размера на претендираното обезщетение. Възражава срещу прекомерността на разноските по настоящото производство.

Софийска градска прокуратура чрез участващия по делото прокурор Малинова, дава заключение за недопустимост на иска, насочен срещу МВР и допустим и основателен по отношение на ОД на МВР – С..

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното от

фактическа страна:

С Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., издадено от началник група към ОДМВР – С., РУ П., на ищцата за извършено от нея нарушение на чл.44, ал.1 ЗДВП, на основание чл.179, ал.2 вр. ал.1, т.5, предл.5 ЗДВП е наложено административно наказание „глоба“ в размер на 200 лева.

По жалба на ищцата срещу наказателното постановление в Районен съд – Ботевград е образувано НАХД № 259/2019г., производството по което е приключило с постановяването на Решение № 122/06.08.2019г., с което наказателното постановление е отменено. Решението, съгласно направеното отбелязване върху него, е влязло в сила на 12.09.2019г.

В производството пред районния съд ищцата е била представлявана от адв.И. А. от Адвокатска колегия - П., който е изготвил въззивната жалба по силата на сключения между тях договор за правна защита и съдействие бл.№ серия А 15154, кочан № 13020022 от 02.05.2019г. /л.16 по НАХД № 259/2019г./. Видно от договора за правна защита и съдействие, страните са се договорили адвокатът да осъществи процесуално представителство по оспорването на наказателното постановление срещу адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева, платими в брой като е отразено, че сумата е платена.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът обуславя следните правни изводи:

По допустимостта на иска:

Съдът е сезиран с претенция за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, представляващи направените от ищцата разходи за адвокатско възнаграждение за правна помощ и процесуално представителство по обжалването на Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., издадено от началник група към ОДМВР – С., РУ П.. Наказателното постановление е отменено с влязло в сила съдебно решение. С оглед това искът следва да бъде квалифициран като такъв с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Отговор на въпроса за правната квалификация на така предявената претенция е даден и в т.1 от Тълкувателно постановление № 2 от 19.05.2015 г. по тълк. д. № 2/2014 г., ОСК на ГК на ВКС I и II колегия на ВАС, според което „...Нормата на чл.1 ЗОДОВ очертава от обективна и субективна страна отговорността на държавата и общините за вредите от незаконосъобразните актове, действия или бездействия на техните органи и длъжностни лица. Държавата и общините отговарят за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. ... Видът на незаконосъобразния акт, вредите от който подлежат на обезщетяване, определян по признаците, визирани в АПК, не се сочи като законов критерий за приложението на ЗОДОВ. За разлика от него, понятието "административна дейност" е посочено изрично, както в съдържанието на правната норма на чл.1, ал.1 ЗОДОВ, така и в нейното заглавие: "Отговорност за дейност на администрацията". Подобен е законодателният подход и в разпоредбата на чл. 2 ЗОДОВ, която установява отговорност на държавата за вреди при осъществяване на правозащитна дейност и е озаглавена "Отговорност за дейност на правозащитните органи". Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ, следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции - административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната

власт.

... Дейността по административно наказване по естеството си е правораздавателна дейност на администрацията, насочена е към разрешаване на правен спор, възникнал по повод на конкретно сезиране, при спазване на състезателно производство в условията на независимост и самостоятелност на решаването. Тя е свързана със защитата на реда в областта на държавното управление по аргумент от чл. 6 от Закона за административните нарушения и наказания и представлява санкционираща управленска дейност. Наред с другите правни форми на изпълнителна дейност - правотворческа, правоприлагаща и договорно-правна, класифицирани според предметно им съдържание и цел, тя представлява форма на административна /изпълнителна/ дейност, извършва се по административен ред чрез властнически метод, въз основа на законово предоставена административнонаказателна компетентност. Наказателното постановление, като резултат от упражнената дейност по административно наказване, също представлява по естеството си правораздавателен акт, той не се издава по реда на АПК и не носи белезите на индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК. Въпреки това, основният вид на дейността по налагане на административно наказание и на извършените действия или бездействия във връзка с административното наказване не дава основание разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ да се тълкува ограничително като приложното ѝ поле да се ограничи до административните актове, издавани по реда на АПК, а незаконосъобразните наказателни постановления, с оглед на правораздавателния им характер, да бъдат изключени от предметния обхват на закона. За квалифициране на иска като такъв по чл.1, ал.1 ЗОДОВ определяща е не правната природа на отменения акт, а основният характер на дейността на органа, негов издател. Независимо че наказателното постановление не представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, определящо за квалификацията на иска за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, е обстоятелството, че актът се издава от административен орган, представлява властнически акт и въпреки че поражда наказателноправни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност. Неговото издаване е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административнонаказателна компетентност, законово предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност.

Законодателят не предвижда ред за присъждане на разноски в производствата по ЗАНН. Доколкото искът по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е за обезщетение за вреди, настъпили вследствие незаконосъобразно наказателно постановление, действия или бездействия в рамките на административно наказване, то и исканията за обезщетяване на направени разноски в производството по обжалване подлежат на разглеждане по същия ред.“.

Искът е насочен срещу Министерството на вътрешните работи и срещу Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи – С., в обхвата на чиято териториална компетентност е включено Районно управление – П., в чиято структура е издателят на отменения административен акт. И министерството, и ОД на МВР – С. са юридически лица – първото, съгласно чл.2, ал.2 ЗМВР, а второто – съгласно чл.37, ал.1, т.2 ЗМВР. Съответно и двамата ответници са пасивно легитимирани да отговарят по иска, с оглед нормата на чл.205, ал.1 АПК.

Предвид това, съдът приема, че искът, с който е сезиран, е допустим.

Разгледан по същество искът е частично основателен, по следните съображения:
Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като когато вредите са причинени от незаконно действие или бездействие, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Фактическият състав, при осъществяването, на който възниква правото на обезщетение, включва следните елементи: вреда, незаконен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието.

Ищцата извежда своята претенция за обезщетение от твърдението, че вредите са й причинени от незаконосъобразно издаденото Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., отменено с решение на Районен съд – Ботевград по НАХД № 259/2019г., влязло в сила на 12.09.2019г.

Съгласно мотивите по т.1 от ТП № 2/19.05.2015г., следва да се приеме, че издаването на наказателното постановление е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административнонаказателна компетентност, предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност и в този смисъл същото представлява властнически акт, издаден от административен орган и въпреки че поражда наказателноправни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност.

Предвид това съдът намира за доказани първата група от визираните по-горе предпоставки - отменен като незаконосъобразен административен акт - наказателно постановление.

По отношение на заявените имуществени вреди, представляващи заплатен адвокатски хонорар:

Безспорно по делото се установи, че от ищцата е налице извършено заплащане на адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева в полза на адв.А. за осъщественото от последния процесуално представителство пред въззивната инстанция във връзка с обжалването на процесното наказателно постановление. Плащането е надлежно отразено в договора за правна помощ и съдействие от 02.05.2019г., което е достатъчно доказателство за това, че разходът е направен - т.1 от ТР № 6/06.11.2013г. на ОСГТК на ВКС. Посоченото плащане представлява за ищцата нанесена имуществена вреда, тъй като е довело до намаляване на имуществото й.

В производството пред районния съд по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, преди изменението на закона, обн. ДВ, бр.94/2019г., при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. Такива не се присъждат и в производството по разглеждане на касационната жалба срещу решението на въззивната инстанция. След като липсва процесуална възможност да се уважи претенцията за разноски в административнонаказателното производство на лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание /ТР № 2/03.06.2009г. на ОСК на ВАС/, се налага извод, че направените от него разноски за правна помощ в хода на това производство,

приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство. Спорът дали така извършените разноси за заплатено адвокатско възнаграждение за обжалване по съответния ред на наказателното постановление представляват имуществена вреда за жалбоподателя в административнонаказателното производство и ищец в настоящото, намираща се в причинна връзка с отмененото наказателно постановление, е разрешен с Тълкувателно решение № 1/15.03.2017г. по тълкувателно дело № 2/2016г. на ОСК на ВАС, което е задължително за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове – чл.130, ал.2 ЗСВ.

Според посоченото решение „при предявени пред административните съдилища искове по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл.4 от този закон“.

В този смисъл са налице предпоставките по чл.1, ал.1 ЗОДОВ за реализиране отговорността на ответника ОД на МВР-С. досежно претендираното от ищцата обезщетение в размер на 300 лева за заплатено адвокатско възнаграждение. Макар по делото да се доказва, че реално е заплатено адвокатско възнаграждение в по-голям размер от претендирания, при липсата на претенция за този конкретно размер и волеизявление за изменение на размера на предявения иск, съдът е обвързан от заявеното с исковата молба. Исковата претенция следва да бъде уважена до предявения размер от 300 лева.

Неоснователна е претенцията по отношение на другия ответник - Министерството на вътрешните работи.

Съгласно разпоредбата на чл.4, ал.2 ЗОДОВ, в сила към заседанието по същество на спора и на произнасянето от настоящия състав, когато искът е предявен срещу няколко ответници, те отговарят солидарно. Съдът, с оглед доказателствата по делото и заявената претенция за обезвреда, намира, че в случая не са налице предпоставки за реализиране на солидарна отговорност на ответниците. Съгласно уточнителната молба на ищцата /л.51 по делото/, тя свързва солидарността в отговорността на ответниците с това, че министърът е орган по назначаването и работодател, а съгласно чл.49 ЗЗД във вр. с чл.1 ЗОДОВ Министерството на вътрешните работи носи отговорността за действията и бездействията на всички свои служители, в т.ч. и тези в ОД на МВР – С.. Уредената в чл.53 ЗЗД по препращане от § 1 от ЗР ЗОДОВ солидарна отговорност е приложима при увреждане, резултат от незаконосъобразен акт, действие или бездействие, осъществени съвместно от административни органи в структурата на двамата ответници. В случая, с влязлото в сила на 12.09.2019г. Решение № 122/06.08.2019г., постановено по НАХД № 259/2019г. по описа на РС – Ботевград, е отменено като незаконосъобразно наказателно постановление, издадено от началник група в РУ-П., ОД на МВР – С.. Т.е. деликтът е осъществен от служителя на ОД на МВР, а не съвместно с други служители на Министерството на вътрешните работи. Следователно, по делото няма доказателства за причиняване на вредоносния резултат от съвместната дейност на ответниците. Съгласно

нормата на чл.205 АПК исковите за обезщетение се предявяват срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Материалноправната легитимация да отговаря по исковите принадлежи на ответника - юридическото лице, в състава на който е включен административния орган, от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Т.к. вредите са причинени от нищожен административен акт на орган от структурата на ОД на МВР, но не и от действия, извършени при упражняване на властнически административни правомощия от органи на МВР, то предявеният иск срещу министерството за солидарно заплащане на претендираната сума се явява неоснователен и като такъв ще следва да бъде отхвърлен.

Процесното наказателно постановление, както се посочи, е издадено от началник група към ОД на МВР – С., РУ П.. ОД на МВР – С. е самостоятелно юридическо лице – чл.37, ал.1, т.2 ЗМВР. Съгласно разпоредбата на чл.205, ал.1 АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Макар и да е юридическо лице, министерството не е надлежен ответник по см. на чл.205, ал.1 АПК, тъй като процесното НП, от което произтичат вредите за ищцата, е издадено от служител на друго самостоятелно юридическо лице.

Според трайно установената съдебна практика, дали посоченият от ищца в производството по чл.1, ал.1 ЗОДОВ ответник – юридическо лице, е надлежен ответник или не /т.е. дали е носител на материалноправно задължение в рамките на материалното правоотношение, предмет на съдебния спор/ е въпрос по съществуването на спора, а не по неговата допустимост – в този см. Решение № 6620 от 04.06.2015 г. по адм. д. № 9199/2014 г., III отд. на ВАС, Решение № 7285 от 17.06.2015 г. по адм. д. № 12689/2014 г., III отд. на ВАС, Решение № 8911 от 15.07.2016 г. по адм. д. № 10424/2015 г., III отд. на ВАС, Решение № 9280 от 13.07.2017 г. по адм. д. № 3360/2017 г., III отд. на ВАС и др. Предвид направеното от ищцата уточнение и фактите по делото, искът ѝ, насочен срещу юридическото лице МВР, което е различно от това, чиито служител е органа – издател на отменения акт, от който произтичат вредите, е неоснователен като насочен срещу ненадлежен ответник в процесуалния смисъл на чл.205 АПК.

По изложените съображения искът, насочен срещу МВР, следва да бъде отхвърлен. Следва да бъде уважена претенцията на ищцата да бъде осъдена ОД на МВР – С. да ѝ заплати сумата от 300 лева, представляваща обезщетение за причинените ѝ имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., издадено от началник група към ОД на МВР – С., РУ П..

С оглед изхода на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ на ищцата се следват разноски. Такива са доказани в общ размер на 310 лева, от които 10 лева за заплатена държавна такса и 300 лева за заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие от 09.10.2019г., приложен на л.7 по делото. С оглед нормата на чл.8, ал.1, т.1 от Наредба №

1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, възражението за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение е неоснователно. Разноските се дължат от ОД на МВР - С..

На МВР разноски за юрисконсултско възнаграждение не се следват с оглед правилото на чл.10, ал.2 вр. ал.4 ЗОДОВ.

Водим от горното, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – С. да заплати на Д. А. Г. сумата в размер на 300 /триста/ лева, представляваща обезщетение за причинените ѝ имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., издадено от началник група към ОД на МВР – С., РУ П..

ОСЪЖДА Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – С. да заплати на Д. А. Г. сумата в размер на 310 /триста и десет/ лева, представляваща разноски по производството.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Д. А. Г. срещу Министерството на вътрешните работи иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за заплащане в условията на солидарност с ОД на МВР - С. на сумата в размер на 300 /триста/ лева, представляваща обезщетение за причинените ѝ имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно Наказателно постановление № 19-0322-000548/23.04.2019г., издадено от началник група към ОД на МВР – С., РУ П..

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: